Ч. 148 (13.693). Львів, пятниця 8. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і золотр. Франції, Іспанії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До українських виборців м. Львова!

Український Виборчий Комітет у Львові подає до відома, що дня 5. червня ц. р. внесено до Головної Виборчої Комісії у Львові виборчі протести зі шістьох виборчих округ: VII. (Жовківське), VIII. (Знесіння), IX. (Личаківське), XV. і XVII. (Городецьке), XIX. (Левандівка і Клепарів), з домаганням уневажнити переведені у дні 27. травня ц. р. вибори до Міської Ради у Львові.

При цій нагоді Український Народній Виборчий Комітет висказує усьому Українському Громадянству м. Львова щиру подяку та признання за повне посвяти виконання громадського обовязку в часі виборів. Ми з гордістю, а чужі з подивом гляділи за ті тисячі українських громадян м. Львова, у першу чергу українських міщан і робітників, які,

— витревали у мужній поставі від першої стадії виборів аж до їхнього покінчення. Чи то при перегляді виборчих списків, чи то при зголошуванні рекламацій і обороні своїх виборчих прав виказали наші виборці тільки завзяття й енергії, що навіть найбільший песиміст противник мусить признати величавий зріст національної свідомости українського львівського громадянства.

Не меншим доказом цього є також масова участь українських виборців у самому голосуванні, яка на основі офіціяльного вислідУ Головної Виборчої Комісії дала в 17 округах лише 7.278 важних голосів, себто понад 8.5 прц. усіх важних голосів. Одначе нема найменшого сумніву, що згідно з обчисленнями наших мужів довіря при виборчих комісіях вдвоє стільки українських громадян не могло віддати своїх голосів чи то з причини непоміщення їх у виборчих списках, чи то перекручення їх прізвищ, счеркнення їх на основі безпідставних рекламацій, чи вкінці з причини непризнання за вистарчаючі їхніх особистих документів.

Українське громадянство м. Львова зробило в дні виборів усе, що у своїй спроможності в теперішніх обставинах воно зробити могло. Воно виявило великий гарт духа та глибоке почуття національної гідности і свідомости.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Степан Біляк, в. р. голова. *Агатон Добрянський в. р.* секретар.

Велика маніфестація Союзу в Шикаґо.

ШИКАҐО, 20. V. День 20. травня залишиться історичним днем української кольонії міста Шикаґо. В цьому дні святкувало українське Шикаґо 40-літній ювилей Українського Народнього Союзу. В просторій салі Шикаґо ім. Шопена зібралося 1.500 союзівців і гостей, щоб гідно і достойно звеличати 40-ліття істнування Батька-Союзу, найбільшої запомогової і народньої української організації по цім боці океану; щоби схилити голови перед першими основоположниками Батька-Союзу та почути від його правних урядовців про те, чим є Союз для української еміґрації в Америці; щоби причинитись до зросту Союзу вступленням у його ряди, в які конечно потрібно влити молодої крови.

І українське Шикаґо, зеднане ясною союзовою ідеєю, відсвяткувало ювилей Батька-Союзу достойно. Головний радний п. Тарас Шпікула, а заразом і голова ювилейного комітету, відкрив це свято. До зібраних промовив головний рекордовий секретар У. Н. Союзу, Дмитро Галичин, котрий в дуже основній і зрозумілій усім формі представив розвій цієї найбільшої української орґанізації в Америці. До молоді промовив по анґлійськи п. Роман Смук, адвокат і бувший кандидат на повітового комісаря повіту Кук.

Своєю присутністю звеличав ювилейне свято Е. Келі, мейор міста Шикаґо, отже голова екзекутиви другого найбільшого американського міста. В своїй довшій промові мейор Келі зазначив, що як син ірляндських еміґрантів він радіє з того, що може повитати синів українських еміґрантів. Він показався обзнайомленим з нашими еміґрантами та дав нам пораду: „If you want to get anything, go after it“. („Коли хочете щонебудь дістати, йдіть за цим!“). („Свобода“).

П-і Олена Лотоцька на волі.

З Ню Йорку повідомляють, що п. Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки, була арештована і вийшла вже на волю.

Нюйорська преса писала, буцімто арештувати п-ню Лотоцьку велів совітський нафтовий аґент Борис Саід. Одначе він це прилюдно заперечив.

Запевнюють, що це була змова проти п-і Лотоцької на особисто-політичному підкладі, щоб пошкодити п. Лотоцькій як голові Союзу Українок Америки і самій орґанізації.

Арештування противників — це в Америці також один з найпоганіших засобів політичної боротьби.

Зрештою, підіждемо, що виявить у цій справі судова розправа.

Поліція на засіданні кооперативи.

Пишуть нам з Волині:

Дня 25. травня з приводу закінчення ревізії кооперативи „Добро“ в Хоціні на Рівенщині при ревізорі п. Олександровичеві відбувалося засідання Надз. Ради. До помешкання, де відбувалось засідання, зайшов командант постерунку поліції в Городку П. Зобик в асисті місцевого солтиса нібн „в характері приватної особи“ і був присутній від часу, як засідання почалося, аж до кінця „звіту ревізії“.

Ескадра італійських літаків приїде до Парижа.

ПАРИЖ, 6. 6. ПАТ. Нині приїде до Ле Бурже італійська ескадра з 12-ох літаків і залишиться до 13. червня ц. р. Ескадра прибуває на прохання французького міністра летунства.

У власній справі.

Львів, 6. червня 1934.

Дуже нерадо забираємо на сторінках нашого щоденника голос у наших власних справах. Але деколи змушують нас до цього обставини і тверде життя. Ось і цим разом пишемо ці рядки під впливом обставин. Адресуємо їх до всіх наших післяплатників і прихильників.

Нам дуже добре відомі теперішні невідрадні господарські відносини. Здаємо собі справу з того, що нашим післяплатникам дуже важко вивязуватися точно зі зобовязань супроти нашого видавництва, особливо тоді, коли вони залягають із заплатою за два, три, а то й чотири місяці. Одначе ми не можемо ніяк зрозуміти, що деякі наші післяплатники допускають до того, що залягають за ґазету аж за кілька місяців. Щоденник то вони читають і відчувають його потребу. Це гарно і добре, але не добре те, що вони не відчувають також потреб щоденника. Вониж повинні собі докладно усвідомити, **що незалежний український національний орґан живе тільки з того, що дістає від своїх прихильників та однодумців у виді пренумерати.** Колиж та пренумерата в час не наплиає, коли передплатник стає післяплатником, тоді ґазета попадає в труднощі, з якими в нинішних часах боротися дуже і дуже важко.

Наша незалежна національна преса працює і виконує свою відповідальну місію в виїмково складних і дуже важких відносинах. Поважно підривають нашу пресу між іншим і цензурні умовини. Конфіскати бють, особливо по нашому щоденнику дуже болючо. Одначе на це нема ради. Ніякі засоби осторожности нічого тут не вдіють. Незалежна українська національна преса не може реагувати на всі явища буденної дійсности інакше як реаґує. І саме завданням читача чи точніше передплатника ґазети є піддтримати її так, щоби вона не відчувала конфіскат до тої міри болючо, як відчуває.

Видавництво нашого щоденника ввело за останній рік багато улїпшень, передовсім дало

семе число в тижні, так, що „Діло" появляється від року щодня, а далі від початку цього року збільшило свій обем **із 6-ти на 8 сторінок великого формату.** Ця розбудова щоденника спричинила поважні матеріяльні обтяження видавництва. Одначе воно з цими обтяженнями не рахувалося, бо мало на оці передовсім добро своїх читачів і передплатників. Видавництво вірило, що передплатники належно оцінять усі його заходи для поліпшення щоденника і тому надіялось, що найде самозрозумілу підтримку в українському громадянстві, зокремаж у своїх прихильників.

Тимчасом дійсність показала, що значна частина наших передплатників перемінилась в останньому році в післяплатників. Таким чином видавництво зазнало від неї за всі свої заходи замість підтримки чогось зовсім протилежного. По кінець травня ц. р. залеглости наших передплатників сягають цифри 15 тисяч золотих. Цеж у нинішних часах дуже поважна сума! Видавництво тих грошей потребує, а їх не надсилають. Видавництво мусить оплачувати друкарів, мусить платити за папір та оплачувати всякі соціяльні свідчення, а все те коштує великі гроші. Воно борикається з трудноцами, а наш післяплатник читає собі спокійно ґазету і навіть йому в голову не приходить, щоби за неї точно платити.

Пишемо ці рядки з болем і прикрістю, але промовчувати того, про що в них пишемо, далі вже не можемо. Багато в нас говорять і пишуть про культурність і культуру, а найбільше про те, щоби рівнятись на культурний рівень західних народів. Коли порівняти наші пресові відносини з західньо-европейськими, то наша країна на основі виключно тільки статистичних даних про попит за пресою і про її читача вийде з того порівнання якоюсь культурною Абдерою, відсталою, некультурною закутиною. На заході пресу не тільки читають, але й за неї платять. А в нас є такі, що радо її читають, але зовсім за неї не платять. Та є в нас ще прикріше явище, а саме те, що багато наших громадян взагалі української преси не купує і не читає, а вдоволяється польською і то переважно бруковою.

Крім того є в нас ще й інші дуже невідрадні прояви. Ось наприклад: по всіх більших наших містах багато добре ситуованих українських громадян не передплачує ніякого українського щоденника тому, що є членами, скажім, „Української Бесіди". Українську газету ходять вони читати до „Бесіди". Там один примірник „Діла" читає сорок і пятьдесять, а то й більше людей, а дома вони українського щоденника не мають. Зате стрінете в них часто „Вечок" або „Поранну". Ось так виглядає у нас часто на практиці „підтримка" української незалежної національної преси.

Всіх тих, що читатимуть ці міркування, просимо призадуматися троха над їх змістом. Може він наведе їх на ту думку, що всеж треба мати для себе, для виключних своїх і своєї родини потреб бодай один український щоденник, а тому треба його виписувати і за нього платити. Бо тільки таким чином можна національну українську пресу підтримати і розбудувати.

Щож до наших післяплатників, то до них ми апелюємо, щоби вирівнювали свої залеглости та не вганяли неплаченням видавництва у матеріяльні трудноці. Стоїмо на становищі, що при всяких господарських трудноцах мусить культурний громадянин і культурна родина укладати свій буджет так, щоби в ньому був і видаток на українську національну пресу. **Культурній людині тепер без преси не можна жити так само, як рибі без води.** Коли який громадянин приходить до пересвідчення, що може жити без преси, яка є одиноким звязковим зі світом і культурою, то тимсамим він доказує, що перестав жити по громадськи і культурно та що став таким чином громадським небіжчиком. А нам треба живих людей, рухливих громадян, що визнавались би у свому та світовому громадському, політичному і культурному житті. Без преси це неможливе! Тому дбаймо про свою пресу і підтримуймо її передплатою, а не післяплатою!

З церковних справ.

ПРАВОСЛАВІЄ В ГАЛИЧИНІ.

В останніх роках багато писали і пишуть про православіє в Галичині з приводу переходу деяких громад на православну віру на Лемківщині. Поглянемо, як мається справа в дійсности.

Горячка з православним рухом на Лемківщині датується щойно по війні, від осени 1926 р., з переходом на православіє майже цілих двох сіл **Тиляви і Терстяни,** в коросняньському повіті. Від того часу перейшло на православіє дотепер частинно або в більшости кількадесять громад. В останньому часі, в 1932 р., перейшли ще на православіє два села — **Устє Руське** і **Квятонь,** горлицького повіту. Всіх сіл на Лемківщині з якимсь відсотком православних начислюють до 40.

„Воскресное Чтеніе", офіційний орган митрополита Дениса у Варшаві, начислює всіх громад з православним населенням у цілій Галичині враз з Лемківщиною 55. Жаль, що в шематизмах наших трьох епархій, в першу чергу перемиської епархії, нема даних про втрати греко-католиків на користь православних. Всеж таки певне одно, що число 55 громад з православним населенням у Галичині і на Лемківщині за високе.

У Сх. Галичині маємо громади православних: у **Львові** (зі своєю церквою і парохією, яка фіґурує як єдина на цілу Галичину), в **Перемишлі** і в **Коломиї.** Крім того дві чи три сільські громади. Це всі здобутки православних у Сх. Галичині.

Загальний перепис населення з 1921 р. начислював на просторі воєвідств львівського, тернопільського, станиславівського і краківського тільки **4.566 православних душ.** Ця цифра дасться пояснити напливом до Галичини еміґрантів з України і Росії.

А загально відомо, що у 1880-их роках бл. п. о. І. Наумович намагався перетягнути наших селян на православіє. Це йому — за кількома вимками — зовсім не вдалося. Опісля в часі побуту російських військ у Галичині в рр. 1914-15 відомий чорносотенець, житомирський єпископ Евлогій, вганяв по нашій окупованій нещасній землі і терором та обіцянками намагався защіпити серед населення православну віру. Єпископ Евлогій хвалився, що йому вдалося приєднати до православія в тому часі аж 200 громад у Галичині. Але як тільки російська армія покинула Галичину — вся та штучна православна будівля розсипалася немов домик з карт під подувом вітру. І якби не еміґранти з України та Росії і православні з північно-західних земель, які по містах Галичини відбувають свою військову службу, то всіх православних у Сх. Галичині булоб найвище кількасот душ.

Зате **православіє на Лемківщині має деінде своє коріння.** Його підготовило перед війною само греко-католицьке духовенство, яке майже поголовно було там москвофільське і постійно разом зі світською москвофіл. інтеліґенцією втовкмачувало в голови бідного лемка його „єдність" з російським народом. Москвофіли утотожнювали це „єдінство" з російським народом — з російським православієм. Москвофіли обіцювали лемкам землю і визволення від білого царя. Словом: заважили основно демаґоґічними гаслами на ментальности лемка. Про вщіплювання духовенством засад католицької віри в души своїх парохіян навіть не було мови. На такім тлі вже перед війною аґітували на Лемківщині за православієм два вихованки єпископа Евлогія — **батюшки Гуди-**

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ЧЕРВНЯ 1934.

В. ЯКИМЧЕНКО-ДІДКОВСЬКИЙ.

ЗА ПЯДЬ ЗЕМЛІ.

Ціле село в глухому закутку Волинської Землі гомоніло не так, як завжди, а якось радісно, бадьоро.

Відомо, весна! Де й поділись думки про те, що давно вже не стало паші для худоби, картопель — цього хліба волинського села, а то й правдивого хліба?

Похилена Калістранова хатина з густим мохом на соломяній стрісі, сірі господарські будинки з дебелих брусів проточених шашлем і лігами наскрізь, бусляче кубло, пусте, непривітне, що хлів до землі пригнітало і вузьке подвіря, соломою й гноем засмічене, колись обведене жердям, а якого багато вже давно згоріло в сусідських печах, — все, здавалось, зідхало: „Ох волинські гаразди!".

Кури повагом походжали по обійстю і греблися в смітті, горобці радісно гомоніли в безлистому вишняку, а там, за клунями, у небеснім просторі, жайворонок видзвонював привіт весні. Дрібна Калістранова худібка застигла на подвірі в безрусі, вигрівалась до сонечка й тихо пережовувала нуждение сідання.

А над тим усім так і пашіло сонце, так і сипало на землю міліярди життєдайних променів.

— І справді весна — пробубонів задоволено Калістран, схиляючись, щоб вийти крізь низенькі двері надвір.

Аж очі мусів прижмурити, так ясно було надворі.

І раптом здалось Калістранові, що якийсь солодкий чар огорнув цілу його істоту, здушив за горло і змусив серце радісно й тривожно забитися. Він зняв свою баранячу кучму, виняв люльку з рота і глибоко вдихав свіже весняне повітря.

Раптом півень верескнув на ціле горло, що Калістран аж здрігнувся.

— Цить, чорте горлатий! — гукнув на півня і почимчикував у дровітню.

Гуп, гуп, гуп... почулося згодом звідтіля.

Калістран витесував ручку і більше відчував цей оживлений рух села, ніж чув. І йому також робилося на серці якось тепло, радісно, дарма, що недавно, бо щойно вчора, кляв цілий світ, як Домаха, його „баба", вимітала при ньому останню муку з бочки. Очима душі вже бачив, як хвилювало від вітру збіжжя на його вузькій нивці, як хилились до землі тяжкі колоски.

Довго був би так мріяв старий Калістран, поструґуючи сокирою, колиб Лиско враз не загавкав, сердито, завзято.

— Чого ти?! — грізно крикнув на Лиска і висунув голову з хліва.

— А-а, лихо вашій матері! — заворчав по хвилині, — яж вам покажу!

Коло хліва мирно рились худі Матвієві підсвинки й задоволено похрюкували.

Старі сусідські порахунки з Матвієм враз пригадались Калістранові і злість закипіла під серцем.

— Василю, — гукнув на сина — а ужени но ти цю погань!

Счинилась метушня на подвірі. Підсвинки переляканi вигуками й біганиною своїх, очевидно, ворогів металися то сюди, то туди і не могли потрапити в діру, якою вліали. Одне з них настиг Василь при самій дірі й що сили звів дрючком по задку.

Верескнуло несамовито, вибігло за пліт на пусті грядки Матвієвого городу і прилягло.

А як старий глянув у той бік, порося двигалось тільки передніми ногами, а задок сунувся по землі. І ще побачив Калістран, як через город бігла до поросяти вся Матвієва родина з Матвіїхою на переді.

Голосний лемент і проклони Матвіїхи лунали на цілий куток.

— Злодюга! Звір! Гарештант! — долітали до Калістранових вух образливі слова.

Старий не любив слухати бабських вичитань, сплюнув і пішов до хати, а тільки Василь відгризався.

— Пождиж, розбійнику... — трясла Матвіїха кулаком у бік Калістранового подвіря.

*

Весна була в цілій повні. Свіже листя смараґдом вкривало сади й городи, зеленим килимом стелилися поля аж теп до синявої на небосхилі стрічки лісу. Теплий весняний вітер мчав понад ліси, поля, луки та села, куйовдив кошлаті хмари й наповнював повітря свіжістю.

Пахло весною, свіжим гноєм і землею.

Заняті пильними роботами в полі всі в селі швидко забули за випадок з Матвієвим поросятем.

Чи то в селі першина?

Аж ось громом покотилась по селі чутка, що Калістрана ледви живого привезли з ярмар-

ма і Сандович. Їхньої акції не побороювали ні трохи священики-москвофіли. І лише війна припинила цілу ту агітацію.

Колиж по війні лемка почали бити ще й матеріяльні злидні, тоді москвофільські недобитки викликали нинішне „варшавське православіє". Одначе успіхи цього „православія" всеж таки марні. „Воскресное Чтеніе" підраховує всіх православних у Галичині в 1932 р. на 26.030 душ. Якщо від цього числа відтягнемо 4.566 православних з 1921 р., тоді православні зросли від 1921 р. ледви на 21.464 душ. А цей зріст православних відбувався лише на Лемківщині.

Під організаційно-правним оглядом істнує в Галичині досі тільки одна формально креована прав. парохія у Львові (850 душ). Крім того **є 6 філій, признаних урядом, а саме: Богуша, Радошина, Мшана, Чорне, Тилява і Вошниця — всі на Лемківщині та 18 станиць, непризнаних урядом.** Церков і каплиць мають православні в цілій Галичині 23, крім того 3 каплиці в домах приватних. Сіл, в яких є менша чи більша скількість православних, а в яких нема церкви, є до 20.

Як бачимо, у Галичині не зважаючи на шалену агітацію, здобутки православних мізерні. До того треба ще замітити, що розхристана демагогія москвофільських недобитків в агітації за переходом на православіє і неграмотність та нетактовна поведінка батюшок **деморалізували основно тих лемків, які покинули ряди греко-католицької церкви.** Грабіжі церков, напади на греко-католицьких священиків і безбожництво та комунізм між молодю, про що стільки пишеться у пресі — ось біланс менеджерів православного руху на Лемківщині.

Не диво, що темний лемко вже зачинає прозрівати і православна акція, завдяки відсиленій протиакції українського греко-католицького духовенства, в останнім році зовсім припинилася. Треба надіятися, що православній дурійці серед лемків прийшов уже кінець і небавком прийде час відвороту.

Українське жіноцтво в Америці.

Перші еміґрантки. — Память про рідний край. — Американські обставини сприяють самостійности.

Безповоротно минули ті часи, коли то в культурних краях мусіли жінки вести боротьбу за своє право, за свою людську гідність. Сьогодні мусять вони хіба тільки ще в деяких краях поборювати останки тих пережитків, які залишились немов на спомин, чи на... ганьбу. Над цим працювала світова думка не тільки жінки, але й мужчини. До цього змагали всі культурні організації світу. Кожна на свій лад і своїми засобами. На славу українського імени треба замітити, що в цих вселюдських змаганнях не бракує сил, діл та осягів українського жіноцтва.

Поділ життя народу на мужеське й жіноче — не дасться точно перевести. Воно й непотрібне. Але дехто хоче конче, щоби все інше прислонити мрякою й показати саму жінку. Цього особливо хотять вони самі; зрештою — по своїй вродженій чи придбаній натурі. Ось і приглянемося самій українській жінці в Америці.

Зразу сама жінка, українська жінка, не прийшла до Америки. Вона йшла туди як товаришка мужчини. Часто майже з мусу; з мусу морального: прецінь її чоловік їшов до Америки, чи її закликав іти туди. Хто була ця перша українська жінка — не знати. Це й неважне. Бож це не були якісь визначні особовости, які потребувала би записати бодай місцева хроніка. Щойно згодом під впливом зростаючих недостатків серед селянства відважувалися йти самостійно й дівчата. Бували й такі, які йшли „на певне", на заклик молодого мужчини, звичайно односельчанина, що шукав дружини для себе, але не важився брати „американки". На всякий випадок — перших жінок-еміґранток в Америці треба би шукати в часі коло 70-их років XIX-го століття. В пізніших часах прийшло нове жіноче покоління, тих жінок, які вже родилися в Америці. Вони ще молоді, нестарші як коло трицятки і творять зовсім відмінний тип жінки — пересічно беручи — більше американки як українки. І коли сьогодні треба говорити про ролю жінки — української еміґрантки в Америці, то головно про те покоління, яке принесло в собі бодай слабу память про рідний край. Повітря рідного краю, те повітря, яке впливало на складові частинки крови теперішньої еміґрантки, дух рідного краю й власного народу, що окружував теперішню еміґрантку, в її юних літах, вріст у землю її предків стали теж нерозривним ланцюгом, що звязало українську еміґрантку на завсіди з тим краєм. Свобода, а в декого то й достатки викликали в української еміґрантки привязання до нової батьківщини, й розуміється — дещо ослабили почування до призабутого краю, але не вирвали любови до нього. Серед української громади в Америці можна запримітити таке явище, що тим гарячіший і щиріший звязок з рідним краєм, чим слабші зносини з американцями. Українська жінка-еміґрантка має до цього менше потреби й нагоди від мужчини. Тому її память про рідний край, її туга за ним — на загал більша, як у мужчин. Але ця туга здебільша іншого роду. Мужчина має на думці українську територію, націю; пересічна українська еміґрантка бере це вужче. Тільки духова верхівка жіноцтва рівняється під тим оглядом з мужчиною, старається допомогти йому в його змаганнях, ба навіть береться самостійно, організовано виявляти своє зацікавлення загально українською справою — в рідному краю та в самій Америці.

Якщо візьмемо під увагу нашу Галичину, то мабуть не розминемося з дійсністю, коли скажемо, що наша звичайна, сільська жінка ще й сьогодні не створить сама для себе жіночої організації без участи інтеліґенції. А вже рішуче не творила сама жіночої організації в тих часах, коли такі самі наші селянські жінки організували окремі міські товариства в Америці, дарма, що вони тут перший раз із собою познакомилися й зовсім не зжилися. Це дивне й характеристичне.

Відомо, що до Америки йшли селянки часто неграмотні, збідовані; сірі злидні не давали їм змоги подумати про щось більше, як про хліб для себе й для родини. Ця дивна самостійність наших перших еміґранток, це хіба тільки загальний дух вищої культури, що зринав понад новою землею. Зрештою — у краї, де орґанізованість є символом життя, мусіло й українське жіноцтво відчути потребу організації.

Це були так звані „обставини". Безперечно, що ті обставини заважили на духовости українського жіноцтва. Лекший, вигідніший, більше організований спосіб навіть домашнього життя облекшував також справу. В тодішніх часах було в Америці лекше за заробіток. Часом кілька членів родини заробляли й приносили до дому стільки, що жінка, звичайна українська еміґрантка при своїй первісній скромности не мала потреби журитися недостатком. Менше-більше упорядкований час праці, зорґанізована продукція харчів (усякі консерви) висока й постійно уліпшувана техніка, яка добувалася й добувається навіть до кухні української еміґрантки, — все це причинилося до того, що жінка розпоряджає в Америці свобідним часом.

Жінка-господиня в Америці працює не тільки дома, але й часто по фабриках, чи як управительки у хмародерах. Наймичок нема ніде. (Я запримітив їх тільки в одному українському домі). Зрештою ця домашня робота й не така важка, як у нас. Худоби нема, кухня огрівана ґазом, усякі варивні консерви, поміст доліваки вистелений килимами по самі стіни, на яких нема килимів і які мальовані найчастіше олійними фарбами. Це все помітно заощаджує труду.

Лев Ясінчук.

ку. Всі, як стій, побігли до Калістранового обійстя і швидко ціла юрба зібралась коло воріт.

І справді щось недоброго було в Калістрана.

На середині подвіря стояв віз вимощений соломою. Виснажені коненята в тяжкій задумі низько поспускали голови. Ніхто й не збирався їх випрягати.

— А що, мо (може) в хату підемо? — запитав хтось з гурту.

— Але́ („так" з наголосом на „е") то вже хіба ходім.

Гурмою увійшли на подвіря.

— Бра, (брате) а сьо шо?

— Де?

— А во!

— Кров! — жахнулись — Їй-бо, кров.

Всі приставули над крівавою доріжкою, що тягнулась від воза до хатніх дверей, замовкли і не наважувались переступити.

— Людська кров — мовив хтось.

— Звідки знаєш?

— Чорна.

— Ну, ти...

— А цитьте но цитьте!

З хати добувався жіночий лемент.

— Василь вибіг заплаканий з хати й бігцем кинувся на село.

— А бач, я казав.

Сміливіші входили до хати, інші тільки через відхилені двері заглядали.

На лаві, під образами, лежав на кожусі Калістран блідий, блідий, як та стіна, а над ним голосила й руки заломлювала Домаха.

— Чого ревеш?! — сердився старий. — Щеж не в домовині.

На згадку домовини ще дужче заридала Домаха, а за нею обидві дочки.

Пекло зробилося в хаті.

— Ой, на когож ти нас покидає-е-еш!.. билося об стіни розпучливе голосіння, кліщами болю й розпуки стискало всіх за серце.

— Цить! — гримнув старий на Домаху.

Закашлявся і в грудях щось заклекотіло.

— Знаєш кому дякувати, — прохрипів, — то подякуєте, як умру.

І відвернувся до стіни.

На подвірі враз гамір затих.

До Калістранового обійстя зближався священик, старий, сивий. Розвівались по вітрі пасма сивого волосся, куйовдилась довга борода.

Всі поздіймали шапки.

Певно зовсім не... тее, коли попа покликали — вимовив хтось, як священик увійшов до хати.

— Але́.

— Хтож це його так?

— Та хтож, звісно Матвій; вже он скільки літ ворогують за землю.

— А ти бачив? — визвірився хтось.

— Та ні, ні... Я нічого... я... тее, навіть не думав...

— То-то!

А кажуть, в казетах пише, що ми всі брати і... не йдьоть, значиця, бити один одного, бо...

— Дурний ти!

— Від дурня чую...

— Правду каже Охрім, правду, так є в казетах!

— Але́, казета не бреше. Ми, каже є окраїнці... і колись Окраїну мали велику.. оно... (тільки).

— Е?

— А ти, Охріме, знов своє?

— Авжеж і буду, бо... ми окраїнці, брати. Нам сказать... разом отати за Окраїну... і земля у нас буде... і все.

І Охрім роздумуючи, побрів геть від гурту.

— Мо й справді так? — роздумував хтось у голос.

Калістран силкувався сісти на лаві, як священик увійшов, але не міг.

— Лежіть, лежіть! — заспокоїв його священик і поблагословив.

— Вийдіть! — звернувся до присутніх і почав розвязувати барвисту хустину зі Св. Дарами.

Всі мовчки вийшли з хати.

— Батюшко, — відізвався Калістран, — і за що? Минулої весни зорав мені межу... так, на два плуги... і я... нічого. А тепер... я своє, Бог свідком, своє... відорав. О, бодай...

Тяжко було Калістранові говорити. Сльози в очах заблищали, а в грудях заклекотіло від зідхання.

Кровю плюнув на землявну долівку.

— Ну, пора — промовив священик і накрив старому голову епатрихилем.

З тягарем невимовним на серці виходив священик з хати.

Тихо люди гомоніли на дворі. Знали, що на їх очах діється щось велике і грізне: людина за пядь землі може покинути світ.

Вітер могутніми поривами шумів листом у вишнику, збивав на вулиці хмари куряви і тихесенько баламкав дзвонами на дзвіниці.

Катовиці, 7. IV. 1934.

Гострий конфлікт між Гендерсоном і мін. Барту.

ЖЕНЕВА, 6. 6. ПАТ. Вчора пополудні відбулося тайне засідання президії розброїної конференції, яка радила над дальшою долею конференції. Чотирогодинна дискусія виявила розбіжність поглядів між делегатами і не довела до нічого. Гендерсон з мін. Іденом заявив, що слід порозумітися з Німеччиною і тому треба відсунути наради розброїної конференції. Барту з Літвіновим домагалися, щоби конференція радила далі й обговорила в першу чергу оплян безпеки.

Тому Гендерсон домагався, щоби над пропозицією ком. Літвінова перемінити розбройну конференцію на постійну конференцію безпеки призадумалися уряди держав. Проєкти умовин про ненапад — на думку Гендерсона — повинні обговорити безпосередньо зацікавлені уряди держав. Справу гарантій майбутньої конвенції, яких вимагає шість держав під проводом шведського міністра Сандлера — пропонував Гендерсон передати спеціяльному комітетові. Зате за основу нарад розброїної конференції Гендерсон пропонував приняти ноти Франції з 1. січня, В. Британії з 29. січня, Італії з 4. січня і Німеччини з 16. квітня і знайти компроміс між державами.

Мін. Бек домагався викреслити з проєкту резолюції Гендерсона уступи про обмін нот між чотирьома державами, бо розброїна конференція не радила ще над ними і з працею конференції не мають органічного звязку.

Мін. Барту заявив, що відкидає проєкт резолюції Гендерсона. Питання безпеки є основною тезою Франції. Її відсуває проєкт резолюції аж на кінець. Франція рішуче на це не погодиться, щоби Німеччина повернула на розбройну конференцію, як цього бажає Гендерсон. Але тоді Німеччина диктувала би Лізі Націй, хоча покинула її без причини. Тому воліє, щоби не було ніякої конференції замість злої.

Гендерсон з обуренням заявив, що мін. Барту сумнівається про його безсторонність. На це ніколи не зголиться і радше уступить з проводу конференції. Мін. Барту заявив, що вірить у безсторонність Гендерсона і тому дискусію перервано.

Союз Італії з Францією.

Мін. Барту іде до Риму.

У парискьких політичних колах кружляють поголоски, що після повороту мін. Барту з Женеви почнуться переговори між Францією та Італією, щоби полагоджати спірні справи між обома державами. Рішаючі кола сподіються, що між Францією та Італією дійде до союзу на взірок англійсько-французького союзу з 1904 р. Союз підпише мін. Барту підчас поїздки до Риму. Поїздка мін. Барту до Італії матиме святочний характер.

Комедія скінчилася.

ЛЬОНДОН, 6. 6. ПАТ. Американська преса підкреслює з вдоволенням, що нота уряду В. Британії починає нову добу в новочасній історії і скінчила з комедією, бо положення було невиносиме. Уряд Злучених Держав зробив велику несподіванку канцлерові скарбу Чемберленові, бо оголосив негайно ноту уряду В. Британії. Тому англійська преса подала зміст висланої ноти і тому унеможливила Чемберленові скласти заяву в палаті громад про припинення сплати воєнних довгів. Реакція на біржі дуже слаба. Фінансові кола в Льондоні вдоволені, що уряд нарешті рішився на цей крок. В Льондоні переконані, що багато часу промине, заки В. Британія і Злучені Держави погодяться в справі воєнних довгів.

Великий протикомуністичний здвиг.

НЮ ЙОРК, 18. травня. (Вл. кор.). Вчорашнє віче, скликане Приятелями Обновленої Німеччини до Медисон Сквер Гарден в Ню Йорку, зібрало понад 20.000 людей. Цілю віча було проголосити „бойкот проти бойкоту“, тобто відплату американців німецького походження жидам за те, що вони зорґанізували бойкот проти Німеччини. На вічу промовляли видні німецько-американські політики, м. ін. Джордж Сильвестер Фірек, приятель б. німецького цісаря. Тон його промови як і інших промов був протибойкотовий, але з докорами на адресу жидів і комуністів. Провідників жидівського бойкоту характеризовано як комуністичних поплечників серед загального одобрення публики. Бесідники остерігали жидів перед наслідками такого бойкоту, який приносить шкоду Америці, отже в обороні американських інтересів виступали промовці.

Ватага комуністів в силі 1000 людей пробувала вдертися на салю і розбити віче, але поліція, змобілізована в силі 750 мужа, недопустила їх навіть близько вічевої галі. Щойно після віча хотіли комуністи наробити клопоту поліції на Таймс Сквер і там прийшло між ними й поліцією до сутичок, серед яких арештовано кільканадцять комуністів.

Рузвельт має популярність.

НЮ ЙОРК, 18. квітня (Вл. кор.) Відомий літературний тижневик „Литерарі Дайджест“, який перед кожними виборами на президента робить пробне голосування при помочі висилки карток з запитом на ріжні адреси і платить почту за відповідь та в той спосіб передбачує вислід виборів, розсилає тепер картки з запитом, як люди відносяться до політики президента Рузвельта. Дотепер переведено таке „голосування“ за або проти президента в стейтах Пенсильванія, Ню Джерзи і Ню Йорк з таким вислідом: 80 відсотків людей, що голосували за вибором Рузвельта в 1932 році, одобрюють теперішню політику, а 41 відсотків тих, що голосували тоді за Гувером, перейшло тепер на сторону Рузвельта і також вдоволені його адміністрацією. Проти політики президента заявилося 19.22 відсотків тих, що голосували за його вибором. Також 58.7 відсотків прихильників Гувера ще тепер стоїть за Гувером, а принаймні заявилося проти заряджень Рузвельта.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Багно »Ставіскіяди«.

Гроші Ставіського для преси.

ПАРИЖ, 6. 6. ПАТ. Агент т-ва „Фонсієр“, що його оснував Ставіський, зізнав, які квоти заплатило т-во за оголошення в пресі. І так щоденники „Журналь“, „Матен“, „Пті Парізієн“, „Еко де Парі“, „Ексцельзіор“ одержали біля 400 тисяч франків; „Тан“ і „Парі-Міді“ по 15 тисяч; „Фіґаро“ 10 тисяч; „Ліберте“ і „Журналь де Деба“ по 5 тисяч франків. Економічно-господарська преса і тижневики одержали 1.100.000 франків за оголошення, а преса на провінції 200 тисяч франків.

Адвокатська рада викреслила зі списку адвокатів правного дорадника Ставіського адвоката Гуліє.

Взаємини між Польщею і СССР прохололи.

Гострі напади большевицької преси.

МОСКВА, ПАТ. „Ізвестія“ і „Правда“ передруковують протипольські статті французьких журналістів Пертінакса і пані Табуї. „За індустріялізацію“ містить статтю п. н. „Куди прямує Польща?“. „Комсомольськая Правда“ пише, що Польща з Німеччиною і Японією поборює проєкти Літвінова. „Ізвестія“ жалується, що в познанських торгах Німеччина взяла розмірно велику участь. Варшавський кореспондент „Ізвестій“ закидає старшому поколінню пілсудчиків консерватизм і реакційність, а „Леґіонові Млодих“ таку революційність, на яку дозволить поліція“. Всю діяльність „Леґіону Млодих“ кваліфікує кореспондент як поліційну провокацію. Кореспондент широко розписується про селянські повстання, проти яких висилає уряд карні експедиції одну за другою. Одночасно по вязницях у Польщі сидять тисячі революціонерів.

Шість присудів смерти.

МОСКВА, 6. 6. ПАТ. Великий процес проти 29-ох підсудних за зловживання в торговельних організаціях Києва закінчився засудом шістьох підсудних на кару смерти. Сімох засуджено до 10 років вязниці, а решту підсудних від одного до пять років вязниці.

Продукція большевицьких фільм в Америці.

НЮ ЙОРК, 18 травня. (Вл. кор.). Совітський уряд прислав до Злучених Держав В. А. Усевича як представника фільмової індустрії, щоби тут пробував виробити сотню більших фільм коштом 435.000 дол. Ці фільми мали би бути висвітлені не лише в Совітах, але і за границею. Деякі фільми мають бути звукові і в англійській мові. Видко, що більшовики хочуть вести пропаґанду в Америці та в Англії. В Радянщині є тепер 32.000 театрів, в яких висвітлюють фільми.

Кріваві бійки у Франції.

ПАРИЖ, 6. 6. ПАТ. У Рубе дійшло в понеділок 4. червня ц. р. до крівавих сутичок між соціялістами і поліцією. Посол правиці Анріо скликав у Рубе віче з метою обговорити внутрішньо-політичне положення Франції. Салю берегла поліція, яка основно перевірювала учасників. У сусідніх вулицях зійшлося багато соціялістів, які відганяли силою людей, що спішили на віче. Дійшло до бійки. Вмішалася поліція. Демонстранти побудували барикади. Виввязалася правильна боротьба демонстрантів з поліцією, яка щойно вечором опанувала ситуацію і привернула лад. Щойно тоді міг посол Анріо виголосити промову на вічу перед 2 тисячами учасників.

Після віча сутички з поліцією повторилися. Понад 100 осіб важко ранених.

Прискорене зброєння В. Британії та Італії.

Більшовицька преса розписується широко про зброєння В. Британії та Італії. В. Британія будує 60 нових кораблів: 9 кружляків, 3 панцирники, 24 торпедівці, 9 підводних човнів, 14 наступних кораблів, один помічний і один річний корабель. Крім того в 1934 р. збудують 25 кораблів. Італія задумує збудувати два панцирники, містоти 70 тисяч тон тому, що Франція вибудувала нові кружляки типу Дінкерка містоти 26.000 тон.

Селяни побили посла.

З Парижа повідомляють:

Господарська скрута викликує щораз то більше невдоволення та обурення на послів, тому, що парлямент не ухвалює ніяких законів з полекшами для хліборобства. І тому селяни побили на вічу соціялістичного посла Бенассі з ворожими окликами: „До води з парляментаристами“.

Вибух пекольної машини.

БІЛГОРОД, 6. 6. ПАТ. Вчора в год. 12.40 вполудне в Загребі вибухла пекольна машина в тоалеті вагону поїзду Париж—Мінхен—Загреб. Вагон частинно знищений. Всі вікна повилітали. Жертв у людях не було. Слідство виявило, що пекольну машину наставлено на 12 годин перед вибухом ще на чужій території.

Найгарніші українські видання.

Висліди конкурсу-анкети.

На зборах Українського товариства прихильників книги в Празі дня 3. травня відбулося остаточне голосування з приводу анкети про бібліофільські видання останніх 6-ох років. Голосування попередив реферат голови т-ва д-ра В. Січинського про бібліофільські українські видання останніх 6-х років. На вступі референт торкнувшись питання естетики книги вказав, що сучасна доба для мистецької оцінки книги ставить як головну вимогу: доцільність, практичність, кладе особливий наголос на матеріял і техніку виконання, а спеціяльно у формальних досягненнях вимагає простоти і дотепности вислову, ясности і льоґічности форм, очищування від зайвих додатків і переобтяжених прикрас, словом замісць декоративности приходить принцип конструктивістичний.

Український видавничий рух останніх 6-х років розвивався дуже нерівномірно у часовому наверствуванні і в територіяльних відмінах. Коли помічаємо незвичайно великий видавничий рух у Києві і Харкові до 1930 р., то після цього часу приходить там катастрофальний занепад. Натомість у Галичині в останніх роках зявляється чимало видань, які задовольняють найбільшим вимогам бібліофілії. Можна спостерігати цікаве явище, що великі видавництва (зокрема Держ. Вид. України) дали порівнюючи мало бібліофільських видань. Правда є декілька „роскішних", величних видань, одначе не бібліофільських. Найкраще видані книги походять переважно з менших видавництв, при чім кілька прегарних видань дали провінціяльні міста (напр. Камянець на Поділлі, Станиславів). Найбільше дбали про мистецьке оформлення і технічне виконання своїх видань передовсім музеї, мистецькі товариства і мистецькі школи як Музей Лаври і Всеукраїнський історичний музей ім. Шевченка у Києві, Асоціяція незалежних українських мистців у Львові (АНУМ), Асоціяція революційних мистців України (АРМУ) у Києві, Український музей у Харкові, Краєвий сільсько-господарський музей у Києві, Український Національний музей у Львові; зі шкіл колишній поліграфічний відділ Мистецького Інституту у Києві і особливо дбайливі видання з народнього мистецтва мистецько-промислової школи у Камянці. З видавництв колись відзначалися видання „Слово" у Києві, а з останні часи кращі видання дало В-во „Книгоспілка" „Рух" у Харкові. З академічних видань краще виконані друки історичної секції УАН під ред. акад. М. Грушевського та Українського Громадського Видавничого Фонду у Празі, друки Української Господарської Академії та ін. у Подебрадах, В-во „Українська Молодь" у Празі. Серед українських журналів виділяється своїм мистецьким оформленням часопис „Ми" у Варшаві (графічне оформлення В. Холодного мол.) В останніх роках особливо відзначилися своїми бібліофільними виданнями згаданий АНУМ та В-во „Ізмараґд" у Львові. З видавництв дитячих книжок ДВУ, „Книгоспілка" і В-во М. Таранька у Львові.

Після реферату прийшло до виміни думок і намічення книжок для відзначення. Комісія-жюрі в складі пп.: Павло Богацький, Микола Бутович, Петро Зленко, Роберт Лісовський і Володимир Січинський — намітили 24 книжок за рр. 1928—1932 і 6 книжок за рік 1933. За невеликим виключенням всі вибрані видання були виставлені підчас засідання т-ва.

Загальне голосування дало змогу розмістити відзначені найгарніші видання шістьох останніх років в тій послідовности, яку кількість голосів вони здобули.

Отже результат був такий:

20 найгарніших українських книжок за останніх 5 років (1928—1932).

1. П. Попов, Ксилоґрафічні дошки Лаврського Музею, в. 1. Київ 1928. В-ня Музею, Folio.
2. Екслібріс. Збірник АНУМ, Львів, 1932. 4°. В-во „Ізмараґд".
3. В. Гаґенмайстер, Семенські настінні розписи Камянеччини, Каммянець 1930. 4°. В-во Мист.-промислової школи в Камянці.
4. В. Гаґенмайстер, Настінні паперові прикраси Камянеччини, Камянець 1930. В-во Мист.-промислової школи в Камянці.
5. Програма міжнародного конкурсу на проект памятника Т. Г. Шевченка, Харків 1930. 8°.
6. Є. Січинський, Камянецька фортеця, Камянець 1929, 16°. В-во Мист.-промисл. школи в Камянці.
7. Чернигів і північне Лівобережжя, під ред. М. Грушевського, Київ 1928, мал. 4°. В-ня Історичн. Секція УАН.
8. „Руку братам" (мистецький альбом), Київ 1928, 8°. В-ня „Західна Україна".
9. С. Смаль-Стоцький, Т. Шевченко, Прага 1930, 16°. В-во „Самостійна Україна".
10. D. Dorochenko, Chevtchenko, Прага 1931, 16°.
11. Твори Шевченка. (Повне академічне видання), Київ 1929, 8°. ДВУ.
12. І. Свенціцький, Іконопис Галицької України XV—XVI віків. Львів 1928. Folio. В-во Україн. Націон. Музею у Львові.
13. „Український Музей", т. І., Київ 1929. В-ня Всеукраїн. історич. музею у Києві.
14. Д. Чижевський, Нариси з історії фільософії на Україні, Прага 1931, 8°. Україн. Громад. Видавничий Фонд.
15. Виставка: гравюра й рисунок АРМУ, Київ 1928, 16°. В-ня АРМУ.
16. М. Гоголь (твори), Київ 1930, 8°. В-во „Книгоспілка".
17. Київський Збірник, під ред. М. Грушевського, Київ 1931, 8°. В-ня Історичн. секції УАН.
18. Серія „Українська архітектура" В. Січинського (монографії про Потилич, Сутківці, Гуцульський оседок, Бардіїв). Львів-Прага 1928—1931, 8°.
19. Бочковський, Боротьба народів за національне визволення, Подебради 1932, 8°. В-во „Обрій".
20. В. Касіян. „На Заході" (альбом-гравюр), Харків 1931, Folio.

5 найгарніших українських книжок за останній 1933 рік.

1. Василь Стефаник, Твори, Львів 1933, 4°. В-ня Ювіл. Комітету.
2. „Мистецтво" (часопис), Львів 1933, 4°. В-ня Асоціяції незалежних українських мистців (АНУМ) у Львові
3. „Ми" (часопис), Варшава 1933, 8°. В-во „Варяг".
4. Олена Кульчицька, зі статтею М. Голубця і М. Осінчука, Львів 1933, 16°. В-во АНУМ.
5. Українська Загальна Енциклопедія, Львів-Станиславів-Коломия, 1933, 8°. В-ня Кооперативи „Рідна Школа".

Якщо результати конкурсу-анкети декого не задовольнять і якщо є такі видавництва, що мають значно кращі видання від відмічених на конкурсі, то вина паде передовсім на самі видавництва. Українське товариство прихильників книги в Празі оголосило умови анкети ще 1. березня 1934. та опублікувало про це в найбільших газетах Галичини. Одначе, порівнюючи, небагато галицьких видавництв відгукнулося на заклик товариства. Розуміється, що деяку ролю відгравала новина подібного підприємства. А при сучасних умовинах українського видавничого руху, транспорту та політичних кордонів, навіть найбільш сумлінний бібліограф і бібліофіл не може охопити велику продукцію українського книжкового ринку та мати в руках усі безвинятку бібліофільські видання останніх років.

З початком 1935 року Українське товариство прихильників книги має намір перевести та мати в руках усі безвинятку бібліофільські сьских видань за 1934 рік. Вже тепер товариство дістало ряд видань біжучого року, що мають конкурувати при черговій анкеті за 1934 рік. Одно з таких видань має м. і. надпис „Нехай буде заступлене і Закарпаття"...

Конкурс-анкета українських бібліофільських видань збудив значне зацікавлення і поміж самими учасниками і поміж видавництвами. Бажано, щоби подібна анкета стала традиційною та причинилася до шляхотного суперництва поміж українськими видавництвами.

В. Січинський.

Одна впливова большевицька родина.

Преса російських еміґрантів широко розписується про впливи родини Каґановичів у СССР. Рідня Каґановичів складається з пятьох братів та сестри і завдячує свої впливи найстаршому зпоміж них Лазареві Каґановичеві. Цей Лазар є від кількох років „правою рукою" Сталіна та займає такі впливові становища: є заступником ґенерального секретаря ВКП; членом політичного бюра і орґанізаційного бюра партії; одним з предсідників контрольної комісії партії; першим секретарем московського міського та окружного комітету партії, себто керманичем комуністичної партійної орґанізації в столиці СССР у Москві; членом управи „Торґсіну" і тресту державних „універсальних" крамниць і вкінці предсідником вісьмох державних ріжноманітних комісій.

Його брат Мойсей є членом центрального комітету ВКП; кандидатом на члена орґанізаційного комітету партії; заступником комісаря важкої промисловости; членом ради праці й оборони держави; членом управи державного тресту „універсальних" крамниць та предсідником трьох державних промислових трестів.

Третій з черги брат Юрій Каґанович є предсідником нижнегородського, краєвого виконавчого комітету совітів, членом „Ґосіздату" СССР; членом управи ліґи повітряної і протиґазової оборони держави „Осоавіяхім"; членом управи центральної більшовицької кооперативи і предсідником нижнегородської краєвої комісії для справ місцевого промислу.

Четвертий брат Шимон Каґанович є заступником предсідника державного бавовняного синдикату і державного блаватного тресту; членом колеґії комісаріяту освіти; членом господарської ради РСФСР і членом управи тресту льняного промислу.

Пятий брат Берко Каґанович є заступником головного команданта більшовицької міліції; начальним командантом залізничої сторожі; членом управи тресту садівництва і городини; керманичем московського тресту трикотажного промислу і членом ради тресту військових варстатів одягу.

Сестра Каґановичів Рута є керманичем лікарського відділу концентраційних таборів ҐПУ; членом управи більшовицького Червоного Хреста і членом управи московського тресту мистецького промислу.

Таким чином рідня Каґановичів володіє в СССР в багатьох ділянках адміністрації та господарського життя.

ІНТЕРВЕНЦІЯ ПОСЛІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВОДИ.

У вівторок 5. червня ц. р. явилися у тернопільського воєводи полковника Марушевського посли з тернопільської округи д-р Степан Баран і д-р Дмитро Ладика в справі припинення ріжних нападів, побоїв і бешкетів по селах, яких досі безкарно допускаються ріжні темні типи на наших установах і на нашому мирному населенню. Недавно був напад на Покропивну в Тернопільщині більше як сотні узброєних людей зі сусіднього Кізлова. Ця товпа з Кізлова серед темної ночі зробила напад на спокійних мешканців села Покропивна. В цілому ряді хат вибили шиби, виломали навіть рами вікон і били кожного, хто став в обороні свого майна. Метою наїзду було кинути пострах з певними політичними цілями на мирне українське населення Покропивної. Як організатора наїздів, бешкетів і побоїв у Кізлові, Покропивній, Домаморичі і т. д. вказують всі загально на босяка звязгориста Стефана Озімка, про що повідомлено вже і поліцію. Нікого з напасників досі не приарештовано і не віддано до суду. В самому Кізлові, де є осідок цієї шайки, був напад на домівку Читальні „Просвіти", де вибили кілька разів шиби у поодиноких наших громадян, між іншими у місцевого лікаря д-ра Степана Зарицького та побили цілий ряд людей. Є подібні бешкети і по інших селах, як Білоскірка, а з Березовиці Малій, пов. Збараж, перед кількома тижнями в ночі зрівняно зі землею дяківку, так, що з будинку лишилась тільки купа румовища.

Після представлення драстичних фактів посли зажадали припинення наїздів, бешкетів і побоїв від ріжних боївок та охорони майна і життя мирного населення.

У відповіді на це воєвода Марушевський заявив, що він велить розслідити всі порушені факти як і ті, що йому подасться до відома пізніше і прикаже винних потягнути до відповідальности, бо хоче, щоби був порядок і спокій та не допустить до мексиканських віднОсин. Прохав тільки послів д-ра Барана і д-ра Ладику, щоби вони від себе успокоюючо впливали на місцеву людність.

У справі обсади лікарського становища в одній школі СС. Василіянок.

Лист Українського Лікарського Т-ва до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Виділ Українського Лікарського Товариства дозволяє собі переслати Вам звідомлення про справу обсади лікаря у школах СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95 з проханням помістити його, якщо уважаєте це доцільним, у Вашім цінім часописі:

„Під кінець цього шкільного року опорожнилося місце лікаря у школах СС. Василіянок при вул. Потоцького ч. 95. Це місце обіцяв Ігуменат Монастиря, як власник школи, надати на шкільний рік 1934-35 польці п. д-р М. Л. Виділ Українського Лікарського Товариства інтервеніював, не тільки з огляду на становий інтерес своїх членів, але також тому, що справа має зі загально громадянського становища принціпіяльне значіння, устно через своїх делегатів й письменно в Ігуменаті Монастиря СС. Василіянок і в управителя шкіл о. кан. Лициняка, одначе безуспішно: Ігуменат за порадою о. управителя, кермуючися наскрізь опортуністичними оглядами, рішив удержати своє попереднє становище.

Виділ У. Л. Т. вважає поступок Ігуменату у високій мірі негромадянським і тому подає його без зайвих коментарів українському громадянству до відома".

Однозвучний комунікат розсилає Виділ У. Л. Т. усім Редакціям українських часописів національного напрямку.

ЗА ВИДІЛ У. Л. Т.

Д-р Кордюк, секрет., **Д-р Максимонько**, голова.

ЗАСЛУГИ ЖАК ДАЛЬКРОЗА У МУЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ.

У новітніх часах музика дефінітивно притягнула до себе найширші маси т. зв. інтелігенції, при чому загальний напрям музичного виховання не став раціональний. Музичне виховання пішло в напрямку розвою віртуозности, обмежувалося до бездушної тресури молоді, яке вело до механічного опанування якогось інструменту, звичайно фортепяну, виробляло справність пальців, а не слух і загальне почуття та зрозуміння музики.

Початок XX. в. це доба, в якій музичні педагоги почали усвідомлювати собі, що дотеперішній тип музичного виховання не витворює людей, які люблять та розуміють музику у всіх її проявах, а тільки спеціялістів інструментальної гри. Ця свідомість довела до основного перелому у загальній музичній педагогіці, до чого безпосередньо причинилися погляди та практика швайцарського композитора і педагога Е. Жак-Далькроза. Він починає нову епоху у музичному вихованні. Розбудити та розвинути природні музичні нахили старається він зовсім новими засобами. Далькроз усвідомив собі, що ритмічний первень найсильніше і найбезпосередніше лучиться з життям людини і на цьому чинникові опер свою перебудову музичного виховання. І ритм і динаміка і темпо стоять у певнім звязку з рухом. Отже всі ті музичні елементи можемо виразити рухами нашого тіла.

Ті думки довели Далькроза до ритмічної руханки, яка опирається на постійнім звязку музичних явищ і форм руху. Тут у противности до танцю та ріжної категорії фізичних вправ музика є не тільки чинником, який регулює фізичний рух, але навпаки: зрозуміння музики та вислів своїх почувань є метою, яку осягаємо рухами тіла. Вправи ті вимагають постійної співпраці ума та тіла. Вони виробляють не тільки почуття ритму, яке є підставою загальної музикальности, але збільшують у дітей здібности рішення й орієнтації, певности і шляхотности рухів. Діти виховані методою Далькроза усвідомлюють собі дуже вчасно не тільки поняття часу, простору, руху, але й чисто музичні, як такт, розмір, темпо, ритм у найстислішім значінні цього слова, зміни динаміки тощо. Крім підставової ритміки руханки метода Далькроза охоплює теж імпровізацію, яка розбуджує в дітях творчі первні і стає для них не тільки джерелом науки, але й великої радости. В дитинстві це час найсильнішого розвою всяких психічних та фізичних диспозицій, отже й час, коли може прокинутися в дитинстві змисл для музики. Тож і получення музики з потребою руху, яка у дітей є дуже велика творить найсильнішу підставу для розвою їх музикальности.

Пізніша наука гри на інструменті, яку попереджує наука методою Далькроза надибує вже на розбуджене зацікавлення для музики, а музичні інстинкти дають далеко ліпші результати, ніж довгогодинний технічний трейнінг. Вишкіл методою Далькроза дає ту велику слухову та ритмічну певність, а передовсім це безпосереднє відношення до кожного музичного елементу, яке витворює змогу переживати його власним тілом. Доказом, що ця метода найшла зрозуміння вже і в нас, є почин при Вищ. Муз. Інституті ім. Лисенка у Львві під проводом фахової та талановитої сили О. Федаківної. Праця за один шкільний рік дала направду подиву гідні успіхи, які ми могли бачити на пописі дня 1. 5. ц. р.

І. Приймова.

Франція в обіймах большевиків.

Гостра критика політики Франції.

ЛЬОНДОН, 6. 6. ПАТ. „Таймс" гостро накинувся на Францію за її тактику в Женеві. Наради президії розбройної конференції виясниди ситуацію. „Таймс" пише, що Франція і СССР працюють над системою оборонних союзів, спрямованих проти Німеччини. Шукаючи забезпеки Франція зрезигнувала з приєднання В. Британії і кинулася в обійми большевиків. Франція може не здавала собі справи, що делегати В. Британії мали вказівки обговорити гарантії безпеки навіть без згоди на розброєння, колиб тільки була присутня Німеччина. „Таймс" пише, що зближення Франції до СССР не виникала тільки потреба безпеки. Вона тепер непотрібна, бо Франція з Німеччиною вже порозуміліся в справі басейну Сари, який на думку Гітлера був останньою кістю незгоди між Францією і Німеччиною. До того Літвінову зовсім байдужі інтереси Франції. Він хоче запевнити собі французьку сторожу для забезпеки запілля підчас акції на Далекому Сході. Тому комуністичну пропаганду у французькій армії припинено з хвилиною, коли мін. Барту і ком. Літвінов погодилися на умову взаїмної допомоги.

Ідеольоґія нової Німеччини.

БЕРЛІН, 6. 6. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро оголосило такий комунікат: Проф. Зелінський, голова інтелектуальної унії запросив міністра д-ра Ґебельса з відчитом до Варшави. Міністр скористає зі запросин і виголосить відчит у середу 13. червня ц. р. в авлі варшавського університету.

Покидають розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, 6. 6. ПАТ. Вчора вечором виїхали з Женеви турецький міністр закордонних справ Тевфік Рушді Бей, грецький міністр Максімос та італійський делеґат барон Альоізі.

Ревізії серед урядовців.

З Ковна повідомляють, що від суботи 2 червня ц. р. литовська влада перевела низку ревізій серед урядовців автономічної поліції в Мемелі (Клайпеді). В інспектора поліції Лянгнера і його секретаря найдено обтяжуючий матеріял. Виявилося, що оба намовляли поліціянтів до участи в протидержавній орґанізації. Арештовано кількох урядовців поліції.

По широкому світі.

— Рада міністрів у Латвії припинила від 1. липня ц. р. виплату дієт усім послам та відобрала всі посольські привілеї.

— Палата послів на Мадярщині приняла закон, що за шпигунство каратимуть смертю.

— Польський амбасадор у Москві Лукасевич у службових справах приїхав до Варшави.

— Слідство виявило, що корабель-велитан „Олімпік" з вини своєї залоги наїхав на корабель „Нактікут" з морською ліхтарнею. „Нактікут" пішов на дно. Акт обвинувачення вимагає відшкодування пів міліона долярів.

— Міністр господарства д-р Шмідт видав обіжник, щоби в пруських господарських і технічних школах ведено курси летунства.

„Система" гри на льотерії.

Найважнішою завжди проблємою є — якщо йде про гру на Державній Льотерії — як зробити, щоби виграти. Ріжні люди ріжно цю справу для себе розвязують і неодин раз можна поробити на тім тлі цікаві обсервації.

В кожній людині сидить слабший або міцніший якийсь забобон. Це не шо інше, поважно беручи річ, як менше або більше свідомий, чи взагалі підсвідомий гін до містицизму. У грі на льотерії виступає та людська прикмета яскравіше як в інших життєвих подіях. Отже один, купуючи льос на льотерії іде прим. затим, який це день у тижні, або який у місяці, інший за своїми симпатіями до такої чи іншої цифри; один за ніщо не купить льосу того дня, в якім побачить на вулиці похорон, другий саме тоді це зробить; один кладе собі на ту інтенцію пасіянс, інший кидає гріш і згадує, чи вийде на вірла, чи решку.

Таких способів є тисячі і трудно їх оцінювати, це залежить від чуттєвого відношення людини до таких явищ. Автосуґестія має тут безсумнівно також своє значіння. Але спробуймо задуматись, що в тім усім реального?

Отже найреальніше те, що льотерійне колесо справді точиться і мусить викинути зі себе стільки виграних, скільки є в плині гри. Дня 19. червня починається тягнення 1-ої кляси 30-ої льотерії і буде тревати чотири дні. План гри передбачує 17.080 виграних на загальну суму 1,595.200 зол. Стільки виграних і на таку суму вийде з колеса. І тут є засаднича правда: виграють тільки ті, що мають льоси.

Можна йти при купні льосу за такими чи іншими оглядами, але, щоби виграти, треба передовсім купити льос.

НОВИНКИ

— **В дні свята Божого Тіла** (Пресв. Евхаристії) 10. червня ц. р. в храмі Преображення св. Спаса після год. 8 рано буде Архиєрейська Літургія, а коло год. 10 похід в Ринок до чотирьох престолів. Як що року прибудуть процесії зі всіх львівських церков до Ринку перед год. 10-ою. Управа храму св. Спаса просить всі інституції і товариства прибути корпоративно в неділю до храму св. Спаса в год. 8 на привитання архиерея, а всіх вірних м. Львова і довколишніх громад явитися численно на богослуження і до походу. Після повороту з Ринку остання читана літургія. — **Від Управи Храму св. Спаса.**

— **Ніч під Івана Купала** — це свято-забава, яку уладжує Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молодю в суботу 9. червня ц. р. в год. 6-ій вечором на „Світезі" при вул. Ісаковича. Програма дуже ріжноманітна і вельми цікава, а саме: мячева водна гра; змагання пливаків; рятування топельників; традиційний спуск віночків на воду; танкові хороводи; виступи хору „Бандурист" і льотерія з численними виграними. Вечором відбудеться дансінг. Добірний буфет і брідж. Город і став буде освітлений. Весь дохід призначений на висилку молоді до таборів.

— **Італійський страйк у Львівських Броварах.** Вже другий тиждень тревае італійський страйк робітників у Львівському Т-ві Акц. Броварів. Робітники в числі 160 осіб замкнулися в забудуваннях Бровару і не опускають своїх станиць ні в день, ні в ночі. Харчі доносять їм жінки і товариші. Підкладом страйку не є ні обнижка платень, ні чергова редукція робітників, але домагання привернення збірної умови, якої виповідження було вже причиною страйку в Броварах торік. В тому складному положенні ще більш занепокоюючим є те, що один з членів управи Броварів загрозив дальшою редукцією страйкуючих робітників, якщо вони не припинять страйку і не повернуть до праці. З того положення повинна управа Броварів таки найти вихід без дальших зайвих потрясень, бо як зачуваємо, загал робітників, що працюють у харчевому промислі, думає підтримати страйкуючих товаришів, якщо страйк у найближчих днях не буде успішно зліквідований.

— **Катастрофальна посуха.** З Покуття повідомляють, що там від зими не було досі каплі дощу. Поля виглядають як пустиня. Збіжа, як овес, ячмінь і яра пшениця досягли ледви 25 проц. нормальної висоти. Тому що збіже більше рости не буде, нема мови, щоби можна вязати снопи і хлібороби будуть приневолені виривати збіже руками, випадок, який трапляється раз на сто літ. Пшениця озима дуже рідка і доходить ледви до 50 проц. нормальної висоти. Жито в 70 процентах вигнило. Взагалі цьогорічне жниво уважають пропащим. Пасовиська зовсім повисихали, а як посуха потреває ще зо два тижні, пропадуть бульба і кукурудза. Селяни виснажені, ледви волочать ногами. Вимарніла худоба тиняється по ровах, з дня на день тратить на вазі і молочности. Можна сміло сказати, що стан хліборобського посідання зменшиться в осені до одної третини. Міродатні чинники повинні негайно розпочати рятункову акцію, тим більше, що серед збідованого населення шириться туберкульоза.

— **„Свій до свого" у практиці.** Управа Народнього Дому в Стрию переводить внутрішній ремонт, але при порученнях виконування робіт поступає в імя приповідки: „Богові свічку й чортові огарок". Напр. при електричній інсталяції призабуто зовсім на місцеву українську фірму, а передано її чужинцеві. А де гасло „Свій до свого"? — **Громадянин.**

— **Комуністичний процес в Коломиї.** Перед судом присяжних в Коломиї розпочався великий процес 37 селян, між ними 6 жінок, обвинувачених в комуністичній діяльності і належанні до КПЗУ. Є це переважно мешканці Гвіздця Кулачковець і Трофанівки, а саме: Л. Соледан, П. Кушнірук, М. Семуляк, М. Яворський, Д. Демчук, С. Микитюк, М. Лащук, О. Яворський, М. Проскурняк, М. Корибутяк, М. Максимчук, О. Павлюк, І. Грицюк, М. Малиновська, О. Дзямова, О. Лащукова, М. Демчук, Д. Лащук, І. Ператовський і т. д. Акт обвинувачення закидує їм організацію рільного страйку в Трофанівці і творення комуністичних гнізд на Покутті. Боронить 8 адвокатів.

— **Нефортунні промисловці.** Перед апеляційним судом у Львові розпочався процес б. посла Ліщинського і б. секретаря окружного суду у Львові Шавалюка, з яких перший є засуджений на 2 роки вязниці за фабрикацію безалькогольного напитку, а другий на 3 роки за нарушення судового депозиту. Наслідком апеляції засуджених справу розглядає суд другої інстанції. Обвинувачені виступають без оборонців.

— **Львівська хроніка.** Управа університетського будинку повідомила поліцію, що в городі біля університету знайдено сповідальницю. Як вона там знайшлася, ніхто не знає. — На вул. Академічній обірвався балькон з вивіскою про кінські перегони, наслідком чого потовклися чотири особи, з них дві досить тяжко. — При вул. На Блоне скочив з першого поверху на подвіря 50-літний безробітний муляр Лев Оренко і тяжко потовкся. Причиною наміреного самогубства нужда. — Арештовано 35-літну Михайлину Хомикову, що збирала безправно пожертви на будову костела в Гнівошівці та продавала мабуть крадені портрети митрополита Шептицького.

— **Краєва хроніка.** До загального шпиталю у Львові привезено Михайла Саєвича, робітника із Зеленої пов. Городок Яг., поколеного ножами в бійці з парубками. — Будівельному підприємцеві Ос. Годлеві в Бориславі вкрадено з мешкання касетку, в якій находилося 5.000 ам. долярів.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

За недолю Мельпомени.

Вже в першій половині цього місяця відбудуться у Варшаві наради драматургів і композиторів, що зберуться з цілого світу на девятий міжнародній конгрес. Ролю господарів виконуватимуть „Союз польських драматичних авторів" і „Союз сценічних авторів та композиторів". Невідомо ще сьогодні, як виглядатиме цей конгрес, та кожний, що память давні світлі міжнародні конгреси (париський, римський, берлінський, віденський, копенгагенський...) і знамениті фігури предсідників (з невіджалуваним бл. п. Робертом де Флерсом на чолі), зрозуміє, що це прегарна нагода зблизитися й познайомитися з чужинцями — на невинній театральній ниві...

Правда: невідомо, чи це цьогорічне товариство буде дуже добірне і дуже цікаве. Бо время люте. Одному стане на перешкоді кріза, другому пашпортові трудноші, третьому... жінка.

Зрештою Варшава таки лежить далеко від туристичних шляхів і — як говорять на заході — дещо праворуч від еспанського міста Валенція, над берегом ріки Скисла, під горою Тандітта, на якій ще збережені руїни замчища короля Фу-Ай-Дана...

Далеко це все і замрячено — дрібниця. Все таки хтось — переборовши пашпортові, валютові і транзитові труднощі — приїде. І радитимуть над справами театру.

У нас є під цю пору безліч театральних діячів та організацій. На цілому Підгірю та в Карпатах нема стільки ворожбитів і повитух, що у нас знавців, знахорів, мельоманів і мегальоманів. Усе на тлі і на терені театрального мистецтва.

Мій Боже, хто не опікується нашою підтоптаною Мельпоменою!... Одні будували для неї палату від року 1892, та перевантажені життєвими лаврами, віддали парцельку зі складом на вуголь молодому поколінню. Лишили їм у заповіті: Бавтеся далі! — Другі втягнули її в кооперативну крутіж і мордують її запрошинами на загальні збори (17 учасників) та на засідання виділу (3—4 членів). Позатим безчисленна громада театральних діячів. Це — безробітні хористи, статисти, антикваристи й інші гумористи!...

Всі промишляють і скубають волосся із журн за долю і майбутнє української сцени.

А я спитаю: Чому не подумав хто, щоби й від нас загомоніло слово на міжнародньому зїзді драматургів і композиторів? Є-ж у нас стільки зорганізованих діячів театрального мистецтва! Чи тому, що всі безштанні та безязикі вибрали би себе сами делеґатами?

Тиберій Горобець.

— **Еміґраційний табор у Ґдині.** У звязку з уруховленням еміґраційного табору в Ґдині, що є під управою еміґраційного синдикату, еміґранти до Злучених Держав П. А. відбуватимуть карантану в Ґдині, а не, як досі, в Данціґу.

— **Страшна громовиця.** Підчас громовиці, що перетягла над Стирією, ударив минулої неділі грім у церкву в Штернберґу, де правилося богослуження. Грім попав у сам вівтар, причому священика кинуло на землю й приголомшило. В церкві настав переполох, одначе люди не втікали на двір, боячись громів, що били довкола. Незабаром грім ударив у недалекі два дерева, а з них перескочив на стайню, де вбив два воли та одну корову.

— **Новий совітський лет у стратосферу.** Як повідомляють з Москви, Осоавіяхім плянує новий лет у стратосферу. Ґондоля нового бальону вже готова. Ґазова опона буде збудована на зразок Цепеліна і коли осягне найбільшу висоту, буде служити за легкопад.

— **Помаранчі в морі.** До пристані в Констанці привіз перед кількома днями корабель помаранчі з Італії та Яфи. У вогких магазинах корабля помаранчі попсувалися і тому викинено 4.000 скриньок з помаранчами в море. За тими помаранчами кинулися в погоню всі чайки в Констанці. Між ними й розпочалася боротьба за добичу. Люди, які не знали, що сталося, думали, що на морі сталося якесь нещастя.

— **Письменник умер зі страху.** Як повідомляють з Парижа, відомий французький письменник і музичний критик Ґабріель Бернар згинув серед дивних обставин. Якийсь вуличний торговець наставив наглю в ночі пензель перед ніс Бернара. Письменник так тим наляжався, що впав навіть не пискнувши на землю і незабаром не прочунявши, помер. Винуватця дикого жарту арештовано. Бернар писав переважно кримінальні повісти.

— **Театр для дітей.** В Нюйорку повстала установа, що організує театр для півтора міліона шкільних дітей. Основниками установи є визначні правники, педагоги, музики та суспільні діячі. Вони задумують основувати подібні діточі театри в Льондоні, Парижі, Берліні та в інших европейських містах. Театр дає вистави без звичайної домішки вбивств, крадіжей та ріжних бандитських подвигів, якими дітвора так деморалізується, стараючись їх наслідувати.

— **Щеплення псів проти скаженини.** В місті Гакенсак недалеко Нюйорку міська управа наказала щепити всіх псів проти скаженини. Якби який власник пса не хотів піддатися тому наказові, платить кару. Щоби можна легко виконати розпорядок, буде урядувати безплатно ветеринарійний лікар на поліційній станиці, а міські ветеринарі дістануть даром серум до щеплення. Отже хто не хоче йти з псом на поліційну станицю, може йти до ветеринара і там заплатить лише „за роботу". Причиною небувалого зарядження є те, що трьох людей і кільканацять псів покусав один скажений пес. А що діється у нас?

— **Артистичне турне Хору Українських Ревелерсів Євгена.** Хор Українських Ревелерсів Євгена, що зєднав собі загальну симпатію своїми виступами у Львові вибрався в артистичне турне. Концерт в Перемишлі відбудеться дня 7. ц. м., в Дрогобичі дня 8. п. м. Хор підобрав нову програму, в склад якої входять танга, слов-фокси та фокстроти українських і чужих композиторів.

ПЕРЕД КРАЄВИМ СОКІЛЬСЬКИМ ЗДВИГОМ.

В ціли приготування сокільських гнізд до здвигу відбулися в дальшій черзі інструкторські курси в отсих місцевостях:

27. 5. в **Лисиничах.** Виправляло 12 побр. і 16 учасниць. Інструктори побр. Тиходіз Ст. і пос. Заборська А.

25. і 26. 5. в **Коломиї.** Заступлені були гнізда: Коломия, Печеніжин, Светин, Тулуків і Воличівці.

27. і 28. 5. в **Станиславові.** Заступлені гнізда: Станиславів, Братківці, Богородчани, Тязів і Заберже.

30. і 31. 5. в **Калуші.** Заступлені гнізда: Калуш, Верхня, Голинь.

1., 2. і 3. 6. в **Долині.** Курс місцевий.

В чотирьох останніх містах курс перевели начальник С.-Е. инж. Благітка Я. і побр. Тиходіз В., котрі відбули 10-денну поїздку по краю. Курси покінчило разом 136 членів, у тім 50 побр. і 62 пос., 9 учасників і 15 учасниць.

Прес. реф. С.-Б.

СПОРТ.

НАКОЛЕСНИКИ, ПОЗІР!

В неділю 10. червня ц. р. відбудуться змагання наколесників на трасі Львів — Миколаїв — Львів (біля 70 км). Для юніорів (нижче 18 літ) відбудеться біг на 12 і пів км. Старт в год. 9 рано на площі Сокола-Батька. Змагуни, які братимуть участь у тих змаганнях, мають явитися на площі в год. 8.

Всі клюби повинні вислати своїх змагунів на ці змагання. Організацію бігу передав Наколесницький Субреферат „Чорноморцям".

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Др. Володимир Левицький: ГОЛОВНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ АСТРОНОМІЇ. Львів, 1934. Накладом книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка. ст. 26.

Ярослав Гординський: СУЧАСНЕ ФРАНКОЗНАВСТВО. (1916—1932) Львів 1933. Стор. 81—98. 4-о. Накладом і з друкарні Н. Т. ім. Шевченка у Львові.

Ярослав Вільшенко: МАНДРІВКИ МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ ПО ЛЬВОВІ. Образки Михайла Фартуха. Львів, 1934. Наклад В-ва „Світ Дитини", ст. 128.

Андрій Яковлів: МОСКОВСЬКІ ПРОЄКТИ ДОГОВІРНИХ ПУНКТІВ З ГЕТЬМАНОМ ВИГОВСЬКИМ.

Степан Шухевич: НЕВІДОМИЙ. Повість з воєнних часів. Львів. Видавнича Кооп. „Червона Калина", 1933. ст. 216.

М. Пананіїй: ПРАКТИЧНЕ САДІВНИЦТВО. Львів 1934. Стор. 80, 16-о. Накладом Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар".

Зенон Стефаніїв: ВІД СЛАВСЬКА ДО ТУХОЛІ. Спомини пілхорунжого. Коломия 1933. Стор. 60, 16-о. Накладом В-ва „Бувальщина" в Коломиї.

Д-р Карло Кобесрський: ЯК У СВІТІ ЛЮДИ ГОСПОДАРЯТЬ І З ЧОГО ЖИВУТЬ. Частина II. Львів 1934. Стор. 40 16-о. В-то „Самоосвіта".

Zofja Rabiej: DJALEKT BOJKÓW (Bojkendialekt). Cracovie 1932. Extrait du Bulletin de l' Academie Polonaise des Sciences et des Letres. Стор. 95—98 + 15—30 ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

ГОТОВІ: Часопис Українського Спортового Союзу. Рік І., ч. 5. з 4. червня.

„НИВА", часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXIX. Травень 1934. Львів. Зміст: Руки геть; о. прал. Табінський: Сучасний церковний розкол та його причини; д-р Вас. Лев: Записи на старих книгах; о. д-р Г. Костельник: Становище й походження людини на основі теорій прозябання; о. Р. Хомин: Серед наших у Франції; о. Юл. Дзерович: Вісти з тов. св. Андрея. Всячина.

„УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО", місячник, ч. 6. Львів, червень 1934.

„МІСІОНАР", ч. VI. за червень 1934. Річник XXXVII. Релігійний місячник. Видають оо. Василіяни.

„NASZA PRZYSZŁOŚĆ", trybuna polskiej myśli państwowej. Tom XXXVII. Warszawa, kwiecień - maj 1934.

ORIENS. Dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Wydaje Misja Wschodnia oo. Jezuitów w Polsce. Rocznik 2. Zeszyt 3 za maj - czerwiec 1934.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 7. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Пятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".

Театр Різнородностей.

Четвер, 7. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Пятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Віряи в кайданах" („Магагін"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"

КАСІНО: „Плятинова білявка".

КОЛІСЕЙ: „Я не англ", ревія „Дай устонька тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Дверми й вікнами".

МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Каін і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-хамелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Четвер, 7. червня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Японська музика (форт.), 22·05 Бахові твори, **Братислава** (298,8) 13·55 Концерт, 19·10 Спів, 19·35 Болгарська поезія, **Прага** (470,2) 20·40 Симф. концерт, **Париж** (1649) 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 18·50 Пять пісень Е. Шредера (Гелігер, баритон), 20·45 Концерт на фортепян та орхестру ес-дур Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·05 Пісні Шумана та Брамса, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. інстр. концерт, **Будапешт** (549,5) 17·30 Концерт хорів, 21·50 Гітаристи, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 „Тоска" оп. Пучінія, **Рим** (420,8) 17·00 Солісти (музика, спів), 20·45 Нар. хор.

Пятниця, 8. червня 1934.

Льондон (342,1) 14·00 Бაляди (спів, фортепян), 21·15 „Дербі Дей" ком. опера Рейнольдса, **Відень** (506,8) 13·10 Концерт, 17·40 Циг. пісні, 20·20 „Основи суспільности" песа Ібсена, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Євуфа" оп. Яначека, **Париж** (312,8) 20·30 „Чар вальса" оп. О. Штравса, **Білгород** (439,8) 19·00 Рум. авдиція (музика, спів), **Гайльсберг** (291) 21·00 „Оберон" ром. опера Вебера, **Кельн** (455,9) 16·00 Веселий концерт, 17·10 Два фортепяни, **Ословь** (1181) 20·10 Спів, **Букарешт** (365) 20·45 21·30 Рум. музика, **Будапешт** (549,5) 17·30 April, 18·40 Сальонова орхестра, 20·00 „Гарі Янош" оп. Кодай-Германія, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·00 Легка музика, 17·10 Вок. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·05, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 7. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Легка музика, 13·05 Для дітей: Історія шалика", гр. плита, поезійки М. Конопніцької, 13·20 Авд. дівочого хору, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Спів у супр. фортепяну, 16·25 Фортепянові твори, 17·00 Листи та програми, 17·15 Бранденбурські концерти (гр. плити з поясненнями), 18·00 Балачка для дітей, 18·15 „Рейтан" авд. Бровьчика, 19·00 Всячина, 19·15 Репортаж із походу звежинецького „Лай-коника", 19·35 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 21·02 Театр. фейлетон, 21·12 Скрипковий ресіталь, 22·00 Відчит „Спір за „Вогнем і мечем", 22·15 Нар. пісоньки ріжних народів.

Пятниця, 8. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Танкова музика з гр. плит, 13·05 Концерт сальонової орхестри, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика, 17·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 17·30 „Карнавал" (орхестр. транскр.), 18·00 Педагогічні видавництва, 18·15 Естонські пісні, 18·45 Балачка в будівельній порадні, 18·55 Всячина, 19·15 Концерт Данового хору, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·12 Муз. балачка, 20·02 Симф. концерт; в перерві: Веч. денник, „Серед книжок", 22·00 В нетрях, 22·15 Кабарет із гр. плит Юр. Тепи.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

Німецькі марки без трансак. фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·60 172·00, фунти стерлінги 26·79—26·85, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леї 37·50—39·00, голяндські гульдени 358·90, ліри 45·90.

ЗБІЖЕ.

Ціни	парітас Підволочиська від	до	парітас Львів від	до
Пшениця двірсь.	18·25	18·50	19·75	20·00
Пшениця збірна	17·25	17·50	18·75	19·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6. червня ц. р. в наслідок зниժкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·65 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 6. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20 зол.
Кури „	I кляса	0·85 „
„ „	II „	0·50 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Товариський зїзд трьох найвищих кляс української гімназії в Коломиї з р. 1914 — відбудеться в понеділок 18. червня ц. р. Збірка год. 8 рано в гімназії. Товариші, явіться численно! За комітет Зїзду: Юліян Галаревич, д-р Юрій Петринюк, Микола Бойковський Юра Шкрумеляк. 1678

Вступні іспити до Державної Гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі відбудуться: **Дня 15. червня** передполуднем **до I. коедукаційної кляси нового устрою**; якщо того дня іспити не покінчились би, відбудуться також **16. червня** передполуднем. **Дня 18. червня** передполуднем **до II. коедукаційної кляси нового устрою, до кл. V. гуманістичного типу** і до клас **V.—VII.** давнього **клясичного типу.** В клясах від V.—VIII. коедукації нема. 1683 1—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.